

Emoții pietate cu soare

2

Nela Muscă Ionică

Îmi găsesc timp și pentru Ru, o turturică tristă, pe care o îngrijesc de patru ani, care nu mai poate zbura, scoțând sunete de jale ziua, dar mai ales noaptea. În timpul zilei vin lângă colivia ei mulți guguștiuci, dar o părăsesc toți când apusul soarelui îi strecoară petale de trandafiri purpurii, printre gratiile închisorii. Am găsit-o prăbușită în mijlocul drumului, împușcată într-o aripă, într-o zi de aprilie, de un vânător care probabil nu a înțeles că a rănit atunci Primăvara, pe el și într-un fel întreaga lume. Îl ador pe Ruby, un iepure alb cu pistrui arămii, dar și pe Sun, un canar însorit, care îmi cântă întreaga zi, uimindu-mă de puterea pe care o are într-un trup atât de mic. Am zece pisici, pe care le iubesc și mă iubesc: Lucy, Eleni, Star, Micky, Pisuna, Tatu, Roni, Mister B., Alex, Suzi și trei câini, Puma, Rigana și Terry. Am mai crescut și alți câini, pisici și găini, unele sfârșind tragic, altele nu s-au mai întors acasă din peregrinări, câteva au fost adoptate de turiști, dar fiecare cu povestea lui impresionantă, care merită știută. Noaptea destăinui întâmplări și sentimente despre ei foilor albe ale jurnalului meu, pentru a nu uita pe niciunul și, cândva, voi scrie poate într-o carte câte ceva despre fiecare. Pentru unii am suferit foarte mult, dar au fost multe clipe minunate petrecute împreună și de la fiecare am învățat câte ceva, arătându-mi mereu că ele sunt asemenea nouă, oamenilor: suferă, iubesc, se joacă, plâng, își fac prieteni, își cresc puii cu dragoste, se bucură, dorm, se îmbolnăvesc uneori, mor...

Ușoară la trup, cu râvnă, dinamism și dragoste, zâmbind, lucrez întreaga zi și câteva ore

bune din noapte, prinzând secunde de mână și rugându-le să mai întârzie. Nemaipomenit este că timpul pare uneori că se dilată și fac o grămadă de activități, pe care nu mi le-am propus, dar s-au ivit pe harta zilei și nu pot renunța la ele. Poate că nu sunt plătită în bani pentru asta, dar primesc o plată infinit mai valoroasă, numită bucurie! Aici am învățat că oferind bucurie, primești bucurie și, o dată cu ea, multe alte simțăminte inedite, cu care altfel n-ai cum să te întâlnești, condiția este să alegi să faci asta zilnic. Zilele devin astfel minunate, indiferent de ceea ce faci, pentru că orice moment aureolat de bucurie e și un moment de odihnă, care te vindecă, curăță, înalță, te armonizează cu tot ce te înconjoară. Simți cu adevărat cum în jurul tău sunt soli ai Universului care te ajută, indiferent de munca pe care o faci, și, oricât de grea ar părea că este, ea devine ușoară. Nu te mai miri că ai terminat-o în douăzeci de minute, în loc de o oră, că ai găsit soluții pentru diferite probleme ivite, la care nu te-ai fi gândit niciodată, că nu te ating nici frigul și nici căldura, nu simți foame, sete sau oboseala trupului, căci vin spre tine lucruri și întâmplări care te ajută în foarte multe feluri, doar mulțumești. Ești copleșit de imensa bogăție de trăiri necunoscute, greu de mărturisit, primite la orice pas și, uneori, dorești cu ardoare să împarți cu lumea aceste daruri, căci simți o nevoie acută de a da, când te îmbrățișează această energie mistică.

Simt adesea cum bucuria face minuni în viața mea, căci ea este izvorul armoniei interioare, rugăciunea mea zilnică, ecoul vieții, cântecul inimii mele.

E poezia pe care o scriu în fiecare moment în inima universului în care trăiesc, este tabloul pe care încerc să-l pictez pe oriunde pășesc, în culori vii, desprinse din curcubeiele cui-bărite în tălpile mele, într-o zi ploioasă, când alergând printre stânci și încercând să prind stropi de ploaie, am călcat pe trena unei ploi, tivită cu o rază de soare. Să dăruiesc din cele primite e modul meu de a mulțumi, de a jertfi ceva din mine, pentru fericirea de a fi înconjurată de atâta măreție și pentru norocul de a cunoaște acest ținut binecuvântat. Totul îmi pare un miracol, un cântec, o poveste fără sfârșit. A trebuit să călătoresc mii de kilometri prin lume, să-mi părăsesc casa și țara, oamenii iubiți, pentru a întâlni parfumul bucuriei și să înțeleg că poți dăruia munți de lucruri materiale, dar, dacă nu ai împărțit bucurie, nimic nu ai oferit și că, apropiindu-te de ea, te apropii de Dumnezeu.

Mai zăbovesc câteva clipe pe terasa dezmiertată de briza marină, care cutreieră prin curtea imensă, legănând ușor frunzele copacilor prin care pătrund raze suave de soare aurii. O simfonie de șoapte izvorâtă din fiorul atingerii frunzelor întărite de arșița verii și trupul vântului, împletit cu cântul respirației sale, se revarsă peste curtea solitară, împlânzind tăcerea amiezii. Pe peretele alb al terasei, umbrele întunecate ale frunzelor par aproape lichide și sunt angrenate într-un dans fermecător. Fiecare frunză prinde viață, devenind o balerină grațioasă, căpătând identitate proprie, îmbrățișându-și unicitatea în dansul colectiv, fermecând pe cel foarte norocos care privește atent baletul feeric și misterios. Nu mă pot despărți de acest spectacol, îl privesc cu uimire și o încântare dulce îmi leagănă alcătuirea, un răsfăț pentru trupul care a trudit de la

prima rază de lumină a zilei, iar acum a uitat de toate, trăind clipe ireale. Privesc fascinată umbrele și simt mâinile vântului cum prind de talie fiecare frunză abandonată în brațele lui, plutind de fericire. Acest dans sacru al naturii, condus cu măiestrie de vântul fericit, se desfășoară în fața ochilor mei și mă prind și eu în jocul lor, străbătută de o emoție copleșitoare. Unele frunze ușor aurite de atingerea începutului de toamnă părăsesc resemnate brațul care le-a fost casă și umbrele lor par lacrimi mari, plutind ușor spre pământ, ultimul lor act de grație...

Momentele fascinante sunt sparte de sosirea cuplului de turiști care, deschizând ușa camerei, exclamă extrem de încântați:

- Wow, ce curat și frumos este peste tot! Avem și flori. Incredibil! Mulțumim! Ești minunată!

- A fost bucuria mea. Mulțumesc! Voi sunteți minunați!

Este o pereche frumoasă și prietenoasă din Grecia, pe care am îndrăgit-o din prima clipă când a sosit la tavernă. El este înalt, puternic, spiritual; iar ea o femeie frumoasă, delicată, cu părul negru, ochi adânci și fața foarte albă, cu trăsături fine. Rochia roșie, care pare fragilă ca o floare de mac, îi stă perfect pe trupul subțirel, care emană simplitate, prospețime, grație, emoție.

Deși sunt maturi, se simte aroma puternică a unei iubiri autentice care îi învâluie, iar această energie plăcută care înflorește în prezența lor are puterea să se risipească departe, pentru a cuceri spații necunoscute. Este atât de ușor să admiri și să iubești astfel de oameni, care știu să-și prelungească iubirea dincolo de ei, bucurând lumea în care trăiesc, înfrumusețând-o, luminând-o, recreând-o. Privindu-i, poți crede că sunt doi adolescenți care trăiau prima iubire și descoperiseră prin ea sensul vieții, iar sufletele lor păreau două aripi ale aceleiași păsări, ce-și purtau fericirea spre zărilor întinse.

Am plecat cu o stare de plenitudine incredibilă. Cât de miraculoasă și puternică este iubirea! Cât de fericiți și angelici sunt oamenii atinși de strălucirea ei!

Înainte de a părăsi terasa camerei lor, Dimitrie îmi dăruiește entuziasmat un strugure, din cei patru pe care îi așezase pe masa de pe terasă. Mă cuprinde tandru de umeri, îmi arată ciorchinele liliachiu și îmi spune cu încântare, îmbujorat asemenea unui copil:

- Privește-l, cât este de frumos! Face parte din soiul Kotisfali. Te rog, primește-l, savurează-l și bucură-te!

Îl mai mângâie încă o dată cu privirea, eliberându-l apoi ușor dintre degetele lui mari, în palma mea întinsă. Am primit cu venerație prețiosul dar îmbrăcat în culoarea ametistului, admirând însuflețirea cu care mi-a fost oferit. Nu am rezistat și l-am îmbrățișat pe acest om atât de delicat, iar prin el, am simțit că întreaga lume am strâns-o în brațe!

- Mulțumesc mult, Dimitrie! Așa voi face!

M-a fermecat modul lui de a dăru, din ochii lui verzi păreau că izvorăsc lumini, dezvăluindu-și pentru câteva clipe adâncul sufletului lui curat și frumos, înțelegând că privea strugurele, ca pe o operă de artă. Ador să întâlnesc astfel de oameni plini de frumusețe interioară și îi contemplu cu o bucurie nemărginită, așa cum privesc marea, muntele, o floare, o pasăre, un nor: se simte că au cerul în ei. Suntem înconjurați de splendori, iar interiorul nostru se scaldă într-o grandoare sfântă, având fiecare acolo o mare albastră, un cer senin, un soare și salbe de nori albi, trebuie doar să conștientizăm cât de frumoși suntem. Toți! Nu există om să nu aibă ceva frumos ascuns în interiorul lui și acest frumos înfloreste neîncetat, odată cu alegerea lui de a trăi înțelept, pentru a ajunge să-și cunoască unicitatea, harul, să înțeleagă misterul existenței.

Sophia, soția lui, mă îmbrățișează cu căldură, mulțumindu-mi încă o dată pentru curățenie și pentru florile de cimbrisor culese de mine de pe dealuri și așezate cu dragoste prin camere. Le-am mulțumit și am plecat spre bucătărie ca să mănânc ceva, căci nu mâncasem nimic de seara trecută. Îmi place să muncesc fără să mănânc, sunt mai ușoară, mai veselă, atentă, mai intuitivă, luminoasă și nu am nevoie să mănânc decât o dată pe zi sau uneori chiar la două zile, pentru că aici are grijă natura să mă hrănească cu energia,

frumusețea și puritatea ei.

În drumul meu, ating clopoțelul de la biserică în miniatură, care scoate un scâncet datelat ce se topește în brațele lămâilor plini de fructe aurii, verzi și flori albe, care își admiră rodul cu priviri de soare, parfumând cu aromă de citrice întreaga curte. Privindu-le strălucirea și abundența, florile și fructele în diferite faze de creștere, mă copleșește un sentiment de fericire, întind mâna spre ei și culeg cu gândul un bob din parfumul divin, pe care mi-l prind entuziasmată la gulerul cămășii.

Aprind o candelă adusă de mine din România și le mulțumesc sfinților tăcuți, care mă privesc cu ochii mari din icoanele viu colorate, pictate de mâini cu har. Mă apropiu cu sfială de logodnicul inimii mele, hibiscusul sideral, de care sunt foarte îndrăgostită, în care șuvoiul de flori înflăcărare curge fastuos printre frunzișul verde, luxuriant. Mă fascinează florile lui mari și roșii în formă de trompetă, cu staminele care par raze de soare, ce ies din inima deschisă a florilor. Sunt atât de delicate trupurile lor, încât îmi este teamă să le ating cu mâinile, o fac doar cu sufletul și dialogăm prin alfabetul cunoscut doar inimilor noastre. Zilnic mă așez alături de el, îi îmbrățișez trunchiul și-i ascult zvonul inimii, iar florile ajutate de vânt îmi presară pulberea de aur al polenului pe obraz, în păr sau pe buze, dar nu-l îndepărtez. Port acest semn al iubirii, ceasuri întregi, așa cum poartă o logodnică fericită inelul de diamant. Este incredibil, câte comori îți pot oferi câteva clipe petrecute în altarele pline de culoare, care au abilitatea de a-ți transfera din calitățile lor. Uluitor!

Îmi iau rămas bun, mai repede decât îmi doresc, șoptindu-i: „Mulțumesc pentru dragostea ta! Ești divin, al doilea răsărit al dimineților mele! Oare știi cât de frumos ești? Ce trebuie să fac, iubire, să fiu asemenea ție? Știi cât de mult mă alinți zilnic cu dragostea ta? Fă-mă frumoasă și înțeleaptă ca tine! Învăță-mă să înfloresc! Te iubesc!”.

Sunt în curte și hibiscuși cu flori galbene, care strălucesc printre frunze ca niște luceferi sau câțiva foarte înalți, plini de flori albe cu inimi roz.

Mai trăiesc aici doi, cu flori trandafirii, foarte bogate în petale, care sunt fascinanti, dar eu sunt profund legată de cei cu flori roșii, cu cinci petale, majoritari în curte, hibiscus rosa-sinensis. Desigur, nici unul nu e asemenea hibiscusului meu adorat, cel care, în fiecare dimineață îmi așază lumină pe chip, desprinsă din florile lui în care crește soare.

Privesc apoi lung spre mare și culoarea ochilor ei tulburător de albaștri îmi trezește un dor sfâșietor de casă. De aceea, uneori, mă simt prizonieră pe această insulă, dar marea îmi șoptește că sunt exact acolo unde trebuie să fiu și să-i urmez exemplul: ascunsă în căușul unei palme de pământ, ea poate rămâne mereu proaspătă, frumoasă, luminoasă, desăvârșită. Îi mulțumesc pentru lecția de răbdare zâmbindu-i, și-i trimit un sărut, șoptindu-i dragostea mea eternă. Mă opresc din drum la prietenul meu, un leandru înveșmântat în roz, celebrând viața încărcat de flori, în care ard răsărituri și apusuri. Închid ochii, îl cuprind delicat să-i simt vibrația fericirii ce-l înconjoară... Îi sărut și alint mulțimea de flori, îl mângâi, îi vorbesc, bucurându-mă de câteva momente memorabile.

„Acum te las, mică minune, mă întorc peste câteva minute și voi sta mai mult cu tine la poavești, admirând împreună razele de soare, amazoanele cerului, zbeguindu-se în mare. Noi nu ne putem cufunda în răcoare ei binefăcătoare, oricât ne-am dori. Tu ai rădăcinile captive în adâncul pământului, iar eu le am ancorate în muncă. Dar o putem privi și ne putem imagina că întindem un hamac împletit din fire de lumină, de aici și până la farul înfipt în stâncile uriașe. Levitând între Cer și Pământ, stăpânind orizonturi, vom sta de vorbă cu fiecare strop care îi alcătuiește misterul, iar norii, fiii ei, ne vor răcori în timp ce pescărușii argintii ne vor cânta cel mai duios cântec din lume,

cel al libertății. Când turiștii vor pleca, alungați de sosirea toamnei, eu voi fi liberă câteva luni și voi fi lângă mare în fiecare zi. Te voi îmbrățișa dimineața când voi pleca, purtându-te apoi în gând întreaga zi, ca pe-o dulce povară pe plaja pustie, care va fi numai a noastră. Seara, la întoarcere, mă voi așeza la picioarele tale și împreună vom călători printre stele, slăvind Cerul pentru încă o zi, în care a revărsat peste noi, ploi de binecuvântări”. Înainte de a-l părăsi, îmi cufund încă o dată obraji în rozul viu, magic, vrând să mi-l împletesc adânc în carne și oase. Cu promisiunea revenirii, cobor, încărcată de energie, plutind spre terasa mare, plină de turiști, unde este pitită și bucătăria.

Mă întâlnesc cu Pumi, alt prieten drag, câinele crescut de mine de când avea doar câteva zile, un labrador foarte frumos și deștept, care mă însoțește ca o umbră aproape întreaga zi. Acum a venit de la mare, unde merge zilnic, chiar și fără mine, să facă o baie în locul lui preferat, departe de lume, spre uimirea colegilor și a turiștilor, care nu știu cât de inteligent este și se miră de acest ritual.

Am mare încredere în el, dar îmi place să-l urmăresc uneori prin binoclu cum aleargă în salturi uriașe, scurtând drumul printre cărări înguste, ascunse printre pietrele mari și pinii mereu verzi, strecurându-se involburat spre mare. Sare energic în valuri, înoată și apoi iese pe peticul de plajă pustiu, tăvălindu-se fericit în nisipul fin de culoare albă cu franjuri roz, ars de soare. După câteva minute, plonjează încă o dată în valurile de culoarea turcoazului, înoată minute bune, iese din mare, scuturându-și blana întunecată pe stâncile negre, vulcanice, ieșite din mare și vine apoi agale spre casă.

Dar a fost o zi când nu s-a mai întors de la mare... mi s-a părut imposibil! L-am căutat prin toate locurile pe unde fusesem împreună, dar nu l-am aflat și nimeni nu-l văzuse. Zile întregi am cercetat împrejurimile, cățărându-mă pe stânci, chemându-l, așteptându-l, rugând marea, soarele și stelele să mi-l găsească, dar el nu se întorcea și eu plângeam în fiecare zi de dorul lui. Mergeam în livada de măslini după apusul soarelui, când zgomotele zilei piereau în faldurile cenușii și bogate ale serii și îl strigam. Alți câini îmi răspundeau, dar glasul lui nu-l auzeam... Căruia noaptea îi strivise fără milă toți topo-rașii din priviri, mă anunța că voi petrece încă o noapte fără Pumi. Am fost pe la toate serele unde munciau foarte mulți români, dar nu-l văzuse nimeni. Colegii mă vedeau tristă și nu mă mai întrebau nimic. L-au căutat și ei, dar în zadar, dispăruse lăsând un gol imens în inimile tuturor celor care îl iubeau și în mine un pustiu.

Îmi aminteam în fiecare zi cum îl crescusem, urmându-mă zilnic la muncă, nopțile noastre dormind lângă mare sau cum alerga cu flori în gură când avea doar câteva luni și mi le așeza la picioare, iar eu eram în extaz. Toamna târziu, când se termina sezonul estival, noi eram întreaga zi pe plajă, indiferent de vreme. Înotam, stăteam ore întregi admirând marea schimbându-și alert culorile și murmurul sau pe câte un tânăr vânzător de vânturi făcând kitesurfing. Scoțând extaziat strigăte de bucurie, când părea că vântul îl lua brusc de pe suprafața apei, ridicându-l spre cer în sărituri spectaculoase, pentru ca apoi să-l așeze iar pe valurile de mătase albastră, luncând grațios ca o lebădă, era un deliciu să-l privești. Desigur, kitesurferul avea abilitatea de a hotărî viteza, direcția și amplitudinea săriturilor, explorându-și propriile limite, dar privind de la distanță, părea că totul era dirijat de vânt, iar el o pasăre uriașă, incapabilă să-și desfacă aripile, reluând totul plin de entuziasm ceasuri întregi, ce păreau doar clipe în acest joc uluitor. Mă uimea faptul că Pumi mergea lângă țărm și privea timp îndelungat și foarte atent acest show.

Aveam parte de acest spectacol doar în zilele cu vânt mai puternic, în rest, plaja sălbatică pe care strălucea nisipul roz, ca niște păsări flamingo, era doar a noastră și era animată doar

de Pumi și de pescăruși. Prietenul meu alerga neobosit după aceste păsări legate veșnic de mare, iar în zborul lor păreau scântei de argint urcând spre soare, dar niciodată nu a prins vreuna sau poate că nici nu dorea asta. Eu, neclintită precum stâncile care ieșeau din mare, priveam la apa ce-și etala iarna niște culori fantastice și înmărmurită de atâta frumusețe, mă uneam cu ea când se revărsa pe țărm, plecând apoi împreună în adâncuri.

Zilnic urcam pe stânci, cunoșteam locurile, dar mereu păreau altfel, aveau mereu ceva nou să-mi arate, să-mi spună și să-mi transmită, ca să mă facă să le iubesc și mai mult. Descopeream cu încântare flori crescute uimitor în mici găuri din stâncă, într-un strat extrem de subțire de pământ, format din praful adus de vânturi. Tot ce mi se dezvăluia în locuri mai retrase sau greu accesibile îmi părea că sunt puse acolo pentru mine, să mă fascineze, să-mi facă din acea zi o întâlnire cu miraculosul. Stăteam pe nisipul cald, dezmiertată de un soare blând, ascultând muzica valurilor, inspirând cu nesaț aerul ozonat și îmi bucuram trupul și sufletul, uitând uneori de el, dar Pumi nu se plictisea niciodată, mereu mă aștepta și mă urma, indiferent unde mergeam sau cât de mult întârziem. Îmi era extrem de greu să părăsesc marea... Aici era o altă lume, plină de mister, dureros de frumoasă, sălbatică, liberă, o călătorie în infinit. Robită de vraja ei, am privit-o atât de mult în acești ani, încât am simțit că mi-a dăruit ceva din frumusețea, muzica și poezia ei, iar în ochi mi-a așezat două violete.

(Va urma)

Pe urmele tăcerii

Cine sunt când pașii mei nu duc nicaieri?

Mihail Silviu Capotă

„Cel pe care îl cauți cel mai mult e adesea cel care ai fi putut fi”

Zăpada scârțâia sub bocancii mei, acoperind cu un sunet surd și constant toate gândurile pe care încercam să le păstrez în ordine. Urmele lui — mai mari decât ale mele, mai adânci — mergeau drept înainte, de-a lungul falezei, tăind zăpada ca o propoziție nespusă. Nu știam cine era. Nici de ce mergea. Dar ceva în ritmul pașilor lui, în distanța constantă dintre ei, mă obliga să continui.

Mă gândeam: **oare ce-l frământă?** Poate fuge de ceva, de cineva, poate doar caută. Poate că, asemenea mie, nu mai avea întrebări, doar nevoia mută de a merge, de a asculta cum zăpada se lipește de bocanci și cum frigul îl mușcă de obraji, ca o pedeapsă binevenită.

Mi-l imaginam: înalt, umerii trași înăuntru, o pălărie veche pe cap, poate o geantă pe umăr. Un bărbat trecut de patruzeci de ani, cu o față brăzdată de ani tăcuți. Poate că pierduse pe cineva. Poate că venise aici să-și aducă aminte. Sau să uite.

„Ce gândești acum?” m-am întrebat în numele lui. Poate că gândea la o femeie, la o ultimă ceartă, la un copil care nu mai răspunde la telefon. Sau poate nu mai gândea deloc — și doar mergea. Așa cum fac cei care au înțeles că niciun răspuns nu mai poate schimba ceea ce a fost.

Dunărea curgea tăcută, îngroșată de ghețuri și cenușiu. Malul era gol, doar câteva crengi

uscate înfipite în zăpadă și urmele care nu se opreau. Încercam să le păstrez la vedere. Mă grăbeam, nu voiam să-l pierd. Nu-l cunoșteam, dar deja simțeam că fac parte din povestea lui. Ori el din a mea.

Mi se părea că fiecare pas al lui mă obliga să-mi adâncesc propriile întrebări. Nu mergeam după un om — mergeam după o idee. Sau poate după mine, așa cum aș fi fost dacă aș fi avut curajul să plec când trebuia. Poate că urmele lui nu erau ale unui străin. Poate erau ale unui eu dintr-un timp alternativ, cel care nu rămâne, nu tace, nu rabdă.

Și dacă urmele astea sunt ale mele? Nu ale pașilor mei de acum, ci ale celor lăsați în alte ierni, când totul părea mai clar. Le-am pierdut cândva și acum încerc să mă regăsesc, cu teamă, cu rușine, cu dor de ceva ce nu mai știu să numesc.

Încercam să nu îmi imaginez chipul celui din față. Nu pentru că nu puteam, ci pentru că mi-era frică să-l văd prea asemănător cu al meu. Sau cu al tatălui meu. Sau cu al singurătății.

Poate că el merge spre ceva — o bancă ruginită, o barcă veche trasă la mal, o scrisoare netrimisă. Sau poate că merge pur și simplu ca să nu înghețe. Poate că atunci când nu mai ai nimic, îți rămâne doar mișcarea. Să pui un pas în fața celuiilalt. Să continui, fără scop, fără oprire. Ca Dunărea care curge, fără întrebări.

Cerul deasupra apei era jos, aproape să atingă digul. În depărtare, aburul de deasupra fluviului se ridica leneș, amestecându-se cu frigul. Mă simțeam vinovat fără să știu pentru ce. Gândul mi-a fugit la oameni pe care nu-i mai sunasem, la lucruri pe care nu le spuseseam la timp. Poate și el călca în zăpadă cu povara a ceea ce nu a fost rost.

Mă opresc o clipă. Mă uit în jos. Urmele lui continuă. Dar parcă, în marginile lor, în conturul neregulat, începe să se amestece și forma bocancilor mei. Nu mai știu ale cui sunt. Poate că nici n-a fost nimeni în față. Poate că m-am urmat tot timpul pe mine.

Urmele din zăpadă se încurcau acum cu ale mele. Nu știam dacă le mai urmăream sau dacă le recream fără să-mi dau seama. Poate că nici nu fusese cineva înainte. Poate că, în absența unui chip real, începusem să proiectez ceea ce lipsea în mine: un sens, o prezență, un „altcineva” pe care să-l urmez ca să nu mă prăbușesc în golul propriilor întrebări.

Ce este un om fără ceva în față? Poate doar o umbră care merge, sperând că drumul însuși îi va da o formă.

Singurătatea nu țipă. Nu plânge. Nu cere.

Doar se așază, strat cu strat, ca zăpada. La început moale, ușor de înlăturat. Dar cu timpul, se așază peste tot — peste gânduri, peste gesturi, peste felul în care rostești „bine” când, de fapt, ai obosea să simți.

Mi-am dat seama că nu-mi lipsește neapărat cineva anume, ci **ideea că sunt văzut**, că pașii mei contează, că urmele mele înseamnă ceva pentru altcineva. Asta e esența identității, nu? Să te vezi prin ochii celuiilalt. Să te știi parte dintr-un dialog, chiar și tăcut.

Dar aici, pe faleza înghețată, în frig — nu există martori. Nu există replici. Doar tăcerea și pașii. Și poate tocmai de aceea urmăresc acele urme: pentru a simula o relație. O prezență. Pentru a-mi construi iluzia că nu merg singur, chiar dacă, în adâncul meu, știam că o fac.

Și-atunci, pentru o clipă, am vrut să mă opresc. Să las urmele să continue singure. Să rămân în loc și să mă întreb: **Cine sunt când nu e nimeni să mă vadă mergând? Cine sunt când pașii mei nu duc nicăieri?**

Poate că în fiecare dintre noi există o dublură. Un om invizibil, mai tăcut, mai sincer. Acela care merge în față, fără chip, fără nume, fără teamă — și pe care îl urmăresc toată viața, crezând că e altul. Dar e tot al nostru. E noi, eliberați de roluri, de dorințe, de rușine.

Poate că de asta merg: ca să-l prind din urmă. Ca să mă prind din urmă. Pe mine.

Povestea lui Anis

Marian Enache

O rază de soare subțire ca o lamă, întârziată și de culoare aurie, tăie, pentru câteva momente, în două, camera mare cu tavan înalt și se reflectă scurt într-o bucată de oglindă prăfuită. Tocmai atunci a intrat în casă și Anis Abu Omar, iar lumina aceea roșie și dezastrul din casa sa l-au șocat. Oglinda era una cu ramă albă, sculptată, culoare pe care o avea de fapt toată mobila acelui dormitor, acum îngălbenită de vreme și de praful de moloz. Ayshe, prima soție, își dorise ca toată mobila să fie albă. Un alb imaculat. Oglinda era așezată deasupra unui dulap pentru depozitare. Pe dulap zăceau în dezordine câteva cărți de literatură și un ceainic din alamă, primit în dar la nunta lor. L-au folosit să facă ceai până în ziua aceea, când ea a plecat la îngeri. Trecuseră aproape patruzeci de ani de căsătorie, de bucurie și iubire. Din ziua aceea, el nu mai făcuse ceai la el, singur fiind. Ea îi dăruise cinci copii, din cei opt copii câți avea de toți, adică încă trei cu cea de a doua soție din Hama. Mulțumire lui Alah pentru bunavoință și binecuvântare!

În colț, după soba aia metalică cu burlan înalt, se mai afla încă la locul lui pătuțul pentru copii mici. Așa a fost mobila, cu pătuț pentru copil. L-au păstrat pentru nepoții pe care îi vor avea de la copii. În mijlocul încăperii patul mare, matrimonial, acoperit cu un pled gri, așezat în grabă de el la plecare, peste cearșaful alb cu albastru, atunci când cu greu s-a hotărât să părăsească casa și orașul în urma bombardamentelor neiertătoare. Toată viața și-a dorit ca lucrurile să fie așezate în ordine. Nu a vrut să plece nici atunci, când vedea cu ochii lui că bombardamentele în jur făcuseră ravagii. Însă cei doi copii mai mari, Rabah și Hussam, au insistat să părăsească casa și orașul pentru a-și salva viața. Cele două nopți-

ere mari, imense, acum nu mai erau la locul lor, aruncate prin dormitor, una într-o parte către sobă, alta în celălalt colț către un samovar, lângă care se afla o bucată imensă de beton ruptă, probabil, din structura unuia dintre stâlpii dintre cele trei ferestre mari, luminoase. O altă bucată de beton se afla chiar pe noptieră. Acolo unde era așezată înainte veioza la lumina căreia citea înainte de culcare. Geamurile erau sparte, doar la fereastra din mijloc se vedea un rest de perdea zdrențuită care atârna ostentativ. Pentru că era prea multă lumină și căldură în zilele de vară montase jaluzele din lemn alb la fereastra din dreapta. Acum erau smulse și aruncate, una dintre ele zăcea într-o parte, atârnată fără rost. Pe dușumeaua de lemn se găsea numai moloz și un praf fin, care strălucea uneori în lumina rece a soarelui de după-amiază. Patul fusese mișcat de la locul lui, tăblia albă, frumos sculptată, acoperă acum un sfert din pat, smulsă de la locul ei. Pe unul dintre fotoliile mobilei, cu cotiere și spătar frumos filigranate, câinele vecinilor, care îl recunoscuse când s-a întors, se cuibărise. Cu blana neagră, stătea cu capul adus între picioarele din față, umil. Nu mai avea pe nimeni. Își căuta un stăpân.

Își aduse aminte de patefonul cu manivelă, lăsat moștenire de tatăl lui, Mohammed Omar. Îl căută cu înfrigurare, cu teamă chiar, că nu îl va mai găsi nici pe acesta. Așa cum nu mai găsisese nici o parte din mașinile americane de colecție din stradă. Mai rămăsese doar cu vreo treisprezece mașini din treizecișicinci. Unele au fost furate, altele distruse în timpul bombardamentelor. Deschise nerăbdător ușile comodei albe, zărită cutia neagră, mare, câtă bucurie! Era la locul lui.

Foto: Joseph Eid, Fotograf la Agenția France-Presse

Îl scoase de acolo și îl așeză pe scăunelul cu picioare metalice, negre, frumos curbate, lucrat manual de bunicul său, pe care îl păstrase amintire și pe care își așeza seara hainele. Acum să caute și discul acela cu melodia preferată, a lui Mohamed Dia al-Din. Era la locul lui, alături de celelalte discuri cu muzică clasică, cumpărate și păstrate încă de pe vremea studenției la medicină în Zaragoza, Spania sau din Italia, cât a fost traducător la Torino pentru Fiat. Răsuci de câteva ori de manivelă. Așeză ușor discul de vinil negru cu eticheta roșie la mijloc, în locașul lui, cu atenție, ținându-l cu amândouă mâinile doar de margini, între palme. Ca pe un trofeu.

Căută emoționat, cu mâinile tremurânde, în buzunarul jachetei pipa și tutunul pentru pipă. Pe jacheta verde închis pe care o purta se vedeau urme de praf. Probabil că în timp ce se mișca prin cameră, atinsese câteva lucruri prăfuite și acum pe mânecile ei se vedeau numai pete alb-gri. Își potrivea tutunul în pipă, meticolos, cu mâinile mai întâi, apoi îl îndesă cu lingurița aceea specială. Părea că acum toate lucrurile sunt la locul lor. Că este ordine și poate porni liniștit patefonul. Se așeză pe pat, după ce dădu cu grijă deoparte pledul gri, discul începu să se miște, se auzeau pri-

mele acorduri. Trase din pipă cu sete, norul de fum se ridică în încăperea înaltă, până sus. Își trecu degetele mâinii stângi peste mustața și barba albă. În mâna dreaptă ținea pipa cu același aer distins de om de afaceri. Din patefon se auzea vocea cântărețului și versurile cântecului se revărsau peste toate acele lucruri care nu mai erau la locul lor, până peste grămezile de moloz și sticlă din stradă.

Se auzeau cuvintele cântecului:

*„Yumkinuk taedhibuna, yumkinuk qutil waldiyna,
walakun la yumkinuk taghyir ma fi qulubina”.*

*„Ne puteți tortura, ne puteți ucide părinții,
dar nu puteți schimba ce e în inima noastră”.*

Niciodată nu ar fi crezut că se poate întâmpla asta. După cincizeci de ani să aibă sufletul cutremurat de aceeași cruntă luptă între oameni, trăise zilele războiului civil înainte de a pleca student, dar acum era mult mai dramatic decât și-ar fi închipuit. Istoria se repetă, își spuse pentru sine, ciclic, își are regulile ei ascunse, pe care din păcate noi oamenii doar încercăm să le ghicim, să le intuim.

Numai că uneori se repetă cu mai multă înverșunare, în timp ce noi încercăm să fugim, să găsim un „escape” din fața răului, dacă am putea și am vrea. Nu poți fugi însă tot timpul din fața răului și a realității imediate. A trebuit să învețe asta după atâta amar de vreme. Pentru că nu mai ești tânăr mereu, pentru că vrei să trăiești în casa ta, să ai grijă de afacerea ta cu cosmetice, să te bucuri de colecția de mașini vechi americane pe care în viitor vrei să o împarți băieților și fetelor tale, câte două mașini pentru fiecare băiat și câte una pentru fiecare fată.

Absent parcă, auzi din nou cuvintele cântecului și în memorie îi reveneau imagini, ca într-un lung șir de flash-uri subliminale.

Cu fața arsă de soarele torid al verii, tuns scurt și îmbrăcat doar cu un tricou și un pantalon până la genunchi, Anis alerga și se juca mai toată ziua pe străzile vechi ale Alepului, împreună cu ceata de copii a cartierului de Est, Al Shaar, unde locuia. De multe ori alergau după mașinile americane care apăruseră și se înmulțiseră în oraș. Cel mai mult îi plăcea Buick-ul acela alb imaculat. Cât de frumoasă și extravagantă era linia lui, simplă, dar puternică. Visa ca atunci când va fi pe picioarele lui să își cumpere o mașină la fel de frumoasă, dacă nu chiar și mai mult de atât. Uneori făceau doar mici pauze ale jocurilor copi-

lărești doar ca să meargă, cu toții, la fabrica de vopsele pentru stofe a tatălui său, să ceară apă de băut, iar de cele mai multe ori strigau în cor că vor Sharab Al-Na-na, băutura răcoritoare cu arhicunoscuta aromă de mentă. Un deliciu, după o porție de prăjitură Esh El Saraya, oferită pe un platou de argint de către mama sa, Fathia.

Pe străzile pietruite ale Alepului un Pontiac roșu mac se deplasa cu viteză, stârnind în urmă o dâră de praf, cu care se amesteca gloata de copii din urma lui ce alergau până la epuizare. Anis era în al nouălea cer, nu are cum să uite acea zi în care tatăl său, Abu Omar, îi dăruise un autoturism. Era prima lui mașină. Nu era Buick, nu era alb, dar era tot ce își putea dori mai mult în acel moment de la viață. Din acel moment pasiunea lui pentru mașinile americane a rămas sacră. Era o credință pe care nu o putea abandona, așa cum nu putea să abandoneze credința în Mohamed.

Anis se trezi dintr-odată din starea de scurtă visare, pe discul de vinil negru se terminase și ultima melodie, acesta încă se mai rotește în gol cu acul hârșâind pe liniile nescrise. Trase din nou din pipă, se ridică și se uită afară pe geam și își promise că nu mai pleacă niciodată: „E casa mea!”, strigă către trecători.

ESEU

Dan Stoica

Fără sentimente nu merge

De la mainstream așteptăm gura de spaimă care să ne țină treji, de la facebook euforia dictată de regulile comunității care să ne sprijine amețala de-i spunem „activitate zilnică”.

Orice am face suntem oricum mai buni și mai importanți decât vecinii, decât cei de aproape, ca să nu mai pomenim de cei de departe, care nici nu există decât în mintea altora, dar nu încap în sufletul nostru.

Între cele două se strecoară dorul de ducă, de aventură, acea ispită a neascultării adolescente.

Să nu facem ce se cuvine, să nu ascultăm de părinți, să nu... orice numai **Nu** să fie.

Așa ne înșelăm bărbații (și mai ales soțiile), blestemăm dușmanii, spargem porțelanul moralei și fugim mascați să nu fim văzuți (oricum nu o să recunoaștem că am fost noi), furăm prietenii și în general facem orice ca să murdărim cămășile albe ale viitorului care ne așteaptă pe ume-
raș, să le punem când ieșim în oraș, și mai ales duminica, atunci când mergem la biserică.

E în firea omului să nu se poate țină de ce promite?

Dacă ne uităm la politicieni ca la oglinda noastră cea mai la îndemână, nu arătăm prea bine.

Toate femeile vor bărbați fideli, dar ele pun pe Facebook poze în care să fie dorite, dezbrăcate, violente virtual de miile de privitori care așteaptă prada în fața monitorului.

Bărbații nu se lasă rugați. Se umflă în pene și în imaginație, își îmbogățesc haremul virtual în fiecare zi accesând pagini interzise, unde li se prezintă performanțe sexo-morale de neînchipuit, ca și cum ar fi micul dejun de pus pe masa fiecăruia.

Doamna minciună crește și descrește ca luna. Oamenii ies din casă, se ridică din fața monitorului și încep să activeze. Încep să practice acea activitate ciudată, neîubită și nedorită numită MUNCĂ.

Acolo își închipuie că nu sunt ei. Sunt ca niște căutători de parale care ostenesc prin câmpia muncii, așa cum osteneau marinarii să traverseze oceanul ca să ajungă la El Dorado.

Ceea ce nu au putut niciodată să își dea seama acești veșnici căutători de comori este că după ce găsești aurul (sau ieși salariul) trebuie să faci drumul înapoi fără să-l risipești.

Fără să îți fie foame, fără să îți fie sete, fără dor de codru verde poți respecta legea, rămâi cuminte și curat, neprihănit, te poți arăta lumii ca să fii lăudat și admirat.

Altfel te furișezi înapoi în fața monitorului și tragi perdelele să te lăfăi în păcatele propriei neputințe de a fi altceva decât tu însuși.

(Fișă de personaj pozitiv-negativ dintr-un roman în pregătire)

Viața

Viața nu întoarce capul. Dar nici nu te ajută să-l ridici dacă l-ai aplecat prea adânc.

Omul nu are nimic de dat în afară de viață. Ori o luăm altora și se cheamă că suntem stăpâni (oare?), ori...

Slugile sunt acele ființe care își vând viitorul de dragul paralelor, așa cum dădeau indigenii pământ și aur pentru apa vie și mărgele.

Viața nu cere voie nimănui să fie. Ea e VOIA DOMNULUI, cum sună prima poruncă între cele două pe care le recunosc și căroră încerc să mă supun fără să crâcnesc.

A doua poruncă este IUBEȘTE-ȚI APROAPELE CA ȘI CUM AI FI TU ÎNSUȚI (asta e traducerea corectă, care te scapă de obligația de a te iubi obsesiv pe tine însuși ca să îți scuzi egoismul).

Speriați de viață oamenii se refugiază în spatele nefăcutului nimic. Scopul vieții nu e distracția, ci truda.

Când iubești urci un munte de pe creasta căruia ți se deschide în fața ochilor lumea, când ajungi bogat, de la marginea averii nu vezi decât adâncul unui hău care nu are lumină.

Îmi pare rău să vă dezamănesc dar „alienarea” (fuga de sine) nu e o idee marxistă (deși KM a expus-o prima dată), ci un adevăr etern.

Să crezi că banul e totul în viață duce la uitarea minții în altă parte decât ești.

Acum, după ce am trăit atâtea bucurii și dezamăgiri, atâtea clipe de tot felul, am înțeles că nu există un cântar al vieții, ci numai un sac întreg în care încap tot. Îl poți duce sau nu.

Azi, când încă mai pot să alerg zece kilometri și să simt numai că aș bea ceva mai multă apă decât de obicei, îmi permit să mă uit în urmă și să mă mir.

De ce sunt singur? Unde sunt maratoniștii care spuneau că or să înconjoare pământul până mă scol eu de la masă?

Nu pot să vă spun ce ciudat mă simt că am rămas nevaccinat într-o lume în care toată lumea blestemă vaccinul, dar de făcut l-a făcut.

Am rămas un nemembru de partid într-o mare de foști membri care blestemă comunismul.

Sper măcar să nu fiu ultimul care știe și greșește, care păcătuiește, dar totuși făptuiește.

Nu e suficient să fii curajos față de tine. Mai trebuie să fii capabil să dai curajului tău de a fi destulă culoare ca să fie văzut de departe.

E nevoie de mulți păcătoși ca să naști o faptă fără prihană.

E nevoie de multă nepricepere ca să ajungi să construiești o casă care să nu se dărâme la prima furtună.

Viața nu știe să întoarcă capul, dar de asta are nevoie de om, ca să aibă cine să îi amintească că e musai să meargă înainte fără să își calce pe urme și tot alergând să nu mai ajungă cumva iar de unde a plecat.

Ființă, eu, suflet

Suntem atât cât cei din jurul nostru sunt.

Cu cât suntem mai singuri, cu atât suntem mai puțin.

Vedem, simțim, auzim și respirăm atât cât alții ne dau din văzul, simțurile, din auzul și respirarea lor.

Să nu dai altora ceea ce ești e ca și cum ai sta închis în casă și nimeni nu ar ști că acolo locuiește cineva.

Probabil că cea mai gravă boală a omului e egoismul.

Nu poți fi conștient că ești decât prin ceea ce alții sunt conștienți. Ființa, sufletul omului vin și pleacă dintr-un Afară care cândva devine ființa proprie. Suntem picăturile unei ploii care aduce naturii viață. Fără nori și râuri ne-am risipi, ne-am evapora în seceta nimicului fără rod.

Fără oglinzi lumina nu și-ar găsi niciodată odihna, s-ar risipi într-o beznă, nu ar mai găsi feastră prin care să zboare mai departe.

Nu-i greu de înțeles, e greu de spus da.

Viața este și atât. Ea nu se laudă, nu te judecă, nu dojenește, nu te ridică în slăvi. Ea îți bate la ușă și dacă îi deschizi stă la masa ta câtă vreme îi pui în față tot ce ai, fără să te gândești că ai fi înfometat. Îndestularea ei e și îndestularea ta.

Îmi adun cuvintele să le spun altora, nu să le ascund în tăcere.

O nuntă cum nu s-a mai văzut

Violeta Ionescu

S-a întâmplat în 1933, la Muncaci...

Mukachevo/ Munkács/ Muncaci este astăzi un oraș din vestul Ucrainei, în munții Carpați, regiunea Transcarpatia, aproape de granițele Poloniei, Slovaciei, Ungariei și României. Dar nu a fost totdeauna așa. Până la 1918, făcea parte din Regatul Ungariei, apoi a fost transferat în Cehoslovacia, ca după cel de al doilea război mondial să intre în componența Ucrainei sovietice. Din 1991 aparține Ucrainei.

La origine, a fost un oraș evreiesc. În 1921, din 21.000 de locuitori, 48% erau evrei, 24% ruteni și 22% maghiari. În 1937 peste jumătate erau evrei. Iar în 1966, populația evreiască scăzuse la 6%.

Încă din secolele XVII-XVIII, în Europa de est, dar mai ales în Polonia, Ucraina și Țările Baltice a apărut un curent mistic, popular în cadrul iudaismului ortodox, numit „mișcarea hasidică”, o practică religioasă care pune accentul pe rugăciune, pe legătura directă cu Dumnezeu prin intermediul unui tzadik – lider spiritual care dădea sfaturi înțelepte, personale sau comunitare, pe baza învățăturii sale sau a revelației primite de la Dumnezeu. Fondatorul acestei mișcări a fost Israel ben Eliezer.

La Muncaci, comunitatea hasidică, destul de numeroasă, era condusă de o dinastie care aparținea familiei rabinice Spira. Cum evreii nu aveau regi, conducătorii religioși primeau toată

cinstea de care se bucura un lider. În zilele de Shabbat (sâmbătă), majoritatea magazinelor erau închise, iar după serviciile religioase, străzile se umpleau de evrei hasidici, recunoscuți după hainele lor tradiționale. Prima Casă de film din oraș, care aparținea tot unui evreu hasidic, era și ea închisă de Shabbat și de sărbătorile evreiești. Până la Holocaust în oraș erau aproape 30 de sinagogi și case de rugăciuni.

Chaim Elazar Spira (17 decembrie 1868 - 13 mai 1937) a fost rabinul care a condus mișcarea hasidică din Muncaci din anul 1913 până la moartea sa, în 1937. El l-a moștenit pe tatăl său, rabinul Tzvi Hersh Spira, care la rândul său își moștenise tatăl, pe rabinul Shlomo Spira.

Rabbi Chaim Elazar a fost șef Juridic al Curții rabinice în anul 1903, alături de tatăl său, până la moartea acestuia, în 1913, după care i-a urmat ca șef rabin al orașului și al comunităților învecinate. Avea o minte prodigioasă. A scris multe cărți pe teme religioase, hasidism, filosofie religioasă și obiceiuri și este cunoscut mai ales prin lucrarea științifică *Minchas Elazar* în șase volume. Trebuie spus că Rabbi Chaim Elazar era un adversar politic al sionismului și al înființării Statului Israel.

Și-a atras respectul local, dar și la nivel mondial și a câștigat prestigiu pentru localitatea Muncaci. Era pelerinaj acasă la el, multă lume venea să-i ceară sfat și binecuvântare.

A ajutat evreii nevoiași din Muncáci și a înființat o rețea de instituții de caritate pentru ei. Dar și școli elementare, „Machzike Tora” și un colegiu rabinic (Yeshiva), „Darkei Tshuva”, în care sute de studenți din Europa de Est veneau la Muncaci să studieze sub îndrumarea sa, pentru a deveni rabini ori lideri comunitari

Dar realizarea cea mai frumoasă, pentru care i s-a dus vestea în toată lumea, a fost nunta fiicei sale Firma cu Baruch Rabinovich din Tarnopol (Voievodatul Tarnopol aparținea pe atunci Poloniei; acum Ternopil, Ucraina – n.n.), eveniment care a atras la Muncaci participanți veniți din toată Europa și chiar din SUA.

Nunta a avut loc la 15 martie 1933 și a fost una dintre cele mai mari și cele mai celebre nunți hasidice, nu numai din 1933, ci și din istorie! Unele surse relatează că au participat peste 20.000 - 30.000 de persoane. Mai ales că nunta coincidea cu sărbătoarea de Purim, ocazie cu care în această localitate vine multă lume. Mașinile afară erau pe un șir de kilometri. Ungaria, Polonia și Cehoslovacia și-au deschis granițele și nu a mai fost nevoie de vize pentru persoanele care

au dorit să participe la nunta fiicei rabinului de la Muncaci.

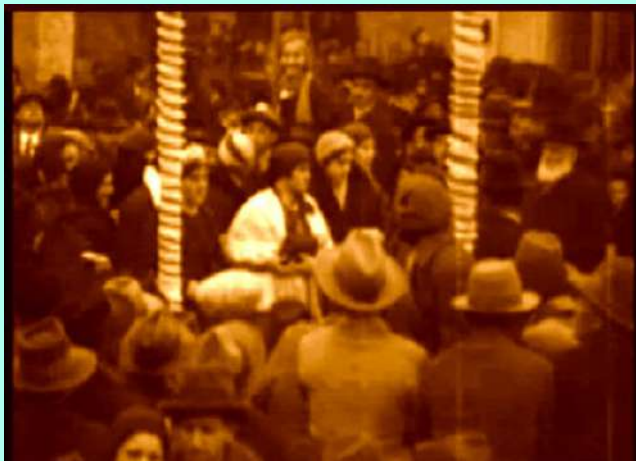

M. Sachen, corespondentul ziarului „Vocea Galaților” relatează, la 23 martie 1933, în cotidianul gălățean, sub titlul: „O nuntă ca în cărțile Scripturii”, că au participat 40.000 de persoane: „Peste 30.000 de vizitatori, invitați din împrejurimi, personalități oficiale, și peste 10.000 polonezi care au făcut aproape o manifestare națională în acest orașel”. „Alaiuri, decoruri, obiceiuri, cadouri în valoare de 10 milioane lei”.

Trebuie menționat că nunțile de rit mozaic din „Carpatul rusesc” – cum îi spuneau slovacii – aveau mult fast, fiindcă în aceste locuri evreii tradiționaliști își păstrau cu sfințenie ritualurile. Mesele au fost așezate în parcul casei rabinului Spira. Orașelul era împodobit cu numeroase arcuri de triumf din brad.

În ziua nunții, pe 15 martie, un alai de tineri călări, cu trompete și tobe, anunțau evenimentul pe străzi, cu cântece evreiești.

mai vine” - zvon infirmat, de altfel, de apariția rabinului Baruch Rabinovici, într-o trăsură trasă de opt cai, urmată de un imens alai.

Căsătoria civilă a avut loc la Primărie, la ora 12,00. Un paravan cu motive spaniole despărțea sala în două: mireasa și mirele nu se vedeau și – atenție! - nu se cunoșteau încă! Părinții și familia mirelui au tratat nunta așa cum se obișnuiește în tradiția hasidică!

Seara, la ora 19,00, s-a efectuat și căsătoria religioasă.

Momentul când mireasa și-a văzut bărbatul a fost când l-a înconjurat de 7 ori sub baldachin și i s-a dat vâlul la o parte. „*Mă uitam la părul de abanos al Firmei Spira, care peste câteva ore va fi tăiat și înlocuit cu o perucă*” (scria M. Sachen în „Vocea Galaților”)...

Societatea de filme Fox Wochensschau a filmat evenimentul sonor. Stațiunea de radio a pus la dispoziție Rabinului microfonul, iar el a ținut o cuvântare de o jumătate de oră.

La masă, bărbații și femeile au fost așezați, după tradiție, separat. Autoritățile comunale au pus la dispoziție reflectoare puternice care au luminat toată noaptea și poliția a ținut ordinea.

A fost o masă copioasă, cu vin de Tokai. Casa rabinului era o expoziție de obiecte de preț. Primarul a evaluat darurile primite la 1 milion jumătate de coroane cehe.

Tinerii s-au cunoscut mai bine abia la masă. Doamna Spira le-a servit „supa de aur”, apoi toate bunătățile, după o zi de post ritual. Fiecare bătrân a venit la tineri aducând un cuvânt bun, un sfat.

Primul dans al tinerei perechi este tradițional, în care mirele nu atinge mireasa. Din batisatele comesenilor s-a făcut un cerc în jurul lor și au început dansuri tradiționale evreiești: bărbați cu bărbați și femei cu femei - după porunca: „să nu poștești la femeia altuia!”...

Înainte de venirea mirelui, un rival al rabinului Spira a răspândit zvonul că mirele „nu

După tradiție, în prima noapte perechea a fost separată. Abia în ziua următoare au fost împreună, când și-au luat reședința destinată. Au urmat 7 rânduri de mese permanente în 7 zile de binecuvântări. Rudy Vecernik, de la cotidianul Munkács, scria că „Nunta a durat timp de șapte zile”.

Mirele avea atunci 19 ani, iar mireasa 16 ani. Ea a purtat verigheta pe arătător până când a devenit femeia soțului ei. Și încă un amănunt: soția unui rabin nu are voie să beneficieze mai mult de 14 zile de apropiere de soțul ei!

Companii internaționale de filmare au venit la Munkacs din toată Europa și din America, pentru a se documenta asupra acestui eveniment istoric. Imagini de film de la nuntă au fost transmise de echipele de știri care au fost acolo și au fost văzute în întreaga lume. Aceste imagini pot fi și acum căutate pe site-ul web al Holocaustului din Statele Unite, Muzeul Memorial și sunt expuse la Muzeul Patrimoniului Evreiesc din New York City. Aceste filmări reprezintă un document prețios asupra celei mai fastuoase nunți care a

fost vreodată, nuntă cu un specific local, dar și religios aparte!

*

Despre Rabbi Chaim Elazar trebuie spus că a fost respectat nu numai de către comunitatea evreiască internațională, dar și de lumea ne-evreiască. A fost vizitat de liderii mondiali, cum ar fi președintele cehoslovac Edvard Beneš, regina Wilhelmina a Olandei și mulți alții care veneau să-i ceară sfat și binecuvântare. Era rabin-șef, iar după tradiția hasidică *tzadik* și era cunoscut ca un „rabin minune” și „făcător de minuni”. „Sfântul Spira”, așa i se spunea!

Sub conducerea sa, comunitatea evreilor din Muncaci s-a mărit considerabil, astfel încât, în 1937, depășea jumătate din locuitorii orașului.

După moartea sa a fost urmat de ginerele Baruch Yehoshua Yerachmiel Rabinowicz, soțul unicei sale fiice, care a fost rabin-șef până la ocupația nazistă a orașului Munkács, în 1944. La începutul celui de al doilea război mondial, a fost deportat, împreună cu familia, în Polonia, după care s-a mutat la Budapesta, unde a reușit să obțină vize pentru Palestina. Acolo, din cauza privațiunilor prin care a trecut, fiind și o fire sensibilă, Firma a decedat, în aprilie 1945.

Astăzi, dinastia hasidică Muncaci, a cărei tradiție încă se mai păstrează, este condusă de nepotul lui Baruch, rabinul Moshe Leib Rabinovich, care locuiește în Statele Unite ale Americii, la Brooklyn.

Surse: Ziarul „Vocea Galaților” din 23 martie 1933 și Wikipedia: Chaim Elazar Spira

*

Sursă imagini:

<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/film/wedding-in-munkacs>

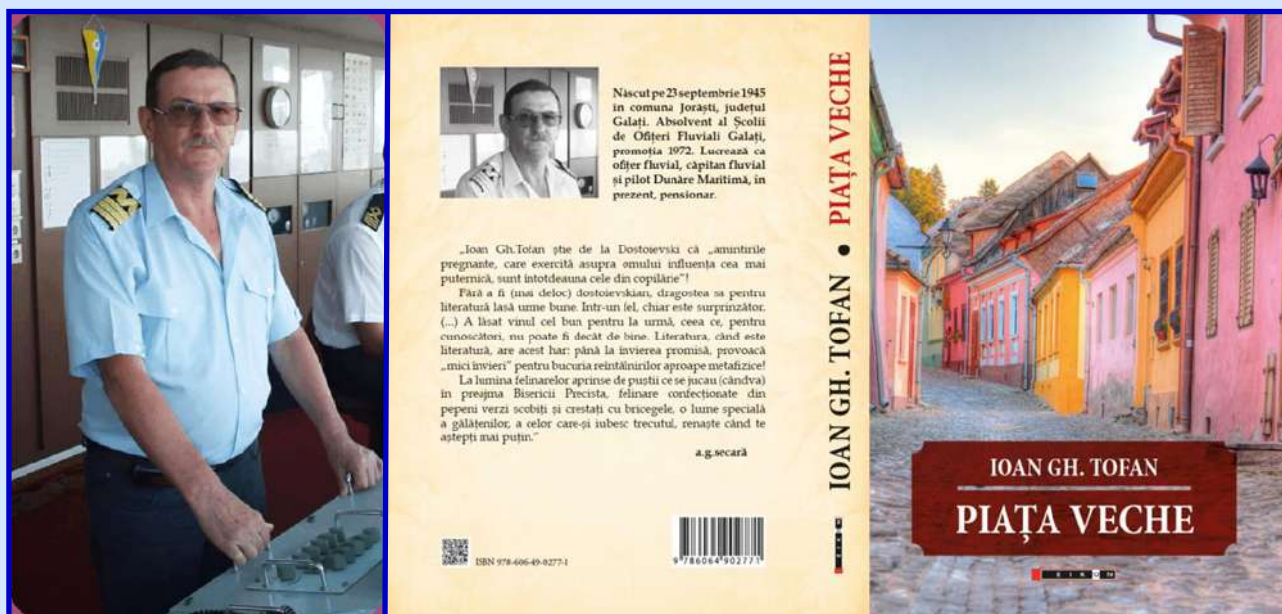

Galati ieri și azi

Cartierul Țiglina 1 – strada Brăilei, vedere de ansamblu

Arhiva de fotografii și diapozitive a UAR

Piața Veche Hotel de trei stele

(Fragment)

Ioan Gh. Tofan

Ionel se sculă de la masă și scoase din frigider baxul lui de bere Heineken, din care desprinse două, desfăcându-le imediat și întinzând una brunetului.

Amețit, Ionel tăie aerul cu mâna stângă, care nu era ocupată.

- Ia mai bine zi-mi ceva de familia ta. La San Marino am văzut că ai scris o ilustrată. Cui ai trimis-o? Sper că nu amantei.

- Dă-o-n morții ei de bagabelă. Nu-i destul cât mă scobesc de lovele pentru ea?

- Ce vrei să spui?

- Că mă costă, nene. Ce crezi, că o înțep pă degeaba? Țoale de firmă, goldeanu la gât, inele, inelușe, plus la protocolu' dinainte de... de a mă apuca de treabă, potol grețos, wiskaki, vinoase deștepte, kentane etc. Dar, pe onoarea mea, merită! Sunt servit ca la Capșa-n Bucale, cu tot tacâmul. Ce vrei, nici mama nu i-a dat-o degeaba lu' tata.

- Toate astea din salariul de paznic la bancă, că doar asta ești, ce să ne mai dăm după

deget?

- Normal că nu. Mai are băiatul niște bisnisuri din care-i iese mălaiu'. Și nu mă supăra, căpitane. Ți-am mai spus doar, mi-s șeful body-guarzilor din bancă! E o bancă centrală, cu o ditamai clădire numai a ei, nu o filială de cartier.

- Am priceput. Ești, hm... ești mare și tare peste alți fraieri ca tine.

- Iar mă iei peste picior, nene. Mi se pare mie sau te-ai cam pilit puțin?

- Tot ce se poate. Nu mi-ai spus, însă, cui i-ai trimis vederea? Să nu-mi spui că soției.

Nicu dădu peste cap berea din cutie și se repezi la alta s-o deschidă. Buzele începură să-i tremure spasmodic:

- Bă... băiatului meu.

Duse cutia la gură cu ochii împăienjeniți. Brusc, lacrimile începură să i se scurgă pe față, unindu-se cu firicelele de bere scăpate pe la colțurile gurii și dispărând pe sub gulerul descheiat al cămășii.

Ionel se uită încurcat la companionul său. Îi declanșase acestuia fără să vrea o ieșire emoțională și nu știa cum să reacționeze. Bineînțeles că și băutura contribuise la asta. Se apropie de brunet. Cu nasul în podea, acesta scâncea cu suspine. Îl bătu destul de nesigur pe umăr:

- Hai, liniștește-te! Dai apă la șoareci ca un copil. Ce naiba, unde-i bărbatul de adineaori care se bătea cu cărămida în piept. Ești jupânul bodygurazilor din Constanța, ai uitat?

Se duse glonț la masă și-și desfăcu o cutie. Se îngrozi când văzu că mai rămăseseră doar două doze. Nu ținea minte să fi băut vreodată atâta bere. Înghițiseră fiecare câte cinci cutii. Mult prea mult față de cât obișnuia să bea. Spera să nu se răstească la bocanci mai târziu și-apoi să bolească toată ziua. Sau chiar trei zile și să se ducă naibii plăcerea călătoriei.

- Băiatul meu e în scaun cu roțile, se auzi la un moment dat glasul lui Nicu.

Continuă să vorbească după ce scoase un oftat împletit cu un ultim suspin:

- Am doi copii, o fată și un băiat. Fata e bine mersi, la casa ei. Lucrează ca economistă împreună cu mine, la aceeași bancă. Băiatu' nu s-a născut handicapat. Numa' că i-a plăcut paharul de când avea caș la gură. Poate că o vină am și io aici. Mă duceam cam des la curve și uitam să mai

trec pe-acasă. După ce nevastă-mea a rămas gravidă și a treia oară au apărut niște complicații. O sarcină toxică sau cam așa ceva... Au trebuit să o chiureteze, dar au curățat-o atât de bine încât, mă înțelegi, n-a mai rămas mare lucru acolo. După ce s-a mai pus pe picioare n-a mai vrut să audă de mine. Am încercat să mă mai culc cu ea, dar mânca semințe. Știi cum vine treaba asta, nu? Nu mai simțea nici o plăcere. Am început să mă-ncurc cu toate parașutele, dar continuam s-aduc banu' în casă. Asta a oprit-o să bage divorț. Nu că i-ar fi păsat ei de lovele, dar avea doi copii de crescut. I-a mers mintea pă chestia asta. Cu fata n-am avut probleme. Își vedea cuminte de școală. Nici băiatu' nu învăța prost, dar de pe la vreo paispe ani a început s-o ia pe arătură.

A intrat într-o gașcă de golani mai mari care l-au pus să ciordească de prin apartamente. Tot ăștia l-au învățat să bea. Într-o noapte, când io nu mai dădusem pe-acasă de câteva zile, aciuat la o coardă după care eram în cap, băiatul meu și cu încă doi, cam de aceiași ani, au fost puși de niște golani mai mari să sară gardul la o casă pe care o filaseră de câteva zile. Dar mai înainte i-au cinstit cu votcă să prindă curaj. După ce-au sărit gardul au încercat să forțeze ușa de la intrarea în casă. Atunci s-a declanșat alarma. Băieții au sărit repede gardul înapoi, fugind ca potârnichele.

Mai puțin al meu care se lăcomise la pileală. L-au găsit ăia de la firma de pază și l-au dat urgent pe mâna unei patrule de poliție care trecea prin zonă. Au fost, dacă mai ții minte, după revoluție, patrule de-astea, de doi polițai înarmați, din care unul era tablagiu, cu pistolul la centură și celălalt militar în termen, cu pușca automată atârnată de gât. L-au găsit pe băiat mătăhăind prin curte.

Când l-au luat la întrebări, golănașu' meu a început să-i înjure. ăia i-au dat la tocană cu pulanele. La milimetru l-au caftit. Realizând după aia că-i cam luase valu', nu l-au mai dus la secția de poliție. Nici acolo, s-au gândit, nu puteau să-l lase.

Dacă se întorcea proprietaru' de pe unde dracu' umbla și-l găsea? Ar fi dat telefon la poliție și cine știe ce dandana ar mai fi ieșit dacă i-ar fi ghicit. Oficial nu mai aveau voie să bată.

Doar pe blăteanu puteau s-o mai facă, dar să nu lase urme. Au reușit până la coadă să-mi afle adresa și i l-au adus plocon nevستی-mii. Mai bine că n-am fost acasă.

N-ai vrea să mă cunoști când mă șucăresc. Mi-a povestit femeia după aceea cum arăta băiatul când l-au adus. Plin de vânătăi, de la gât până-n călcâie. Mi s-ar fi pus rău pata dacă l-aș fi văzut așa dungat de la pulane. Ar fi ieșit prăpăd. Ce crezi, însă, că făcea fecior-miu după ce s-a dezbrăcat în chiloți ca să-i arate mă-sii cum îl aranjaseră caralii? Asta în timp ce caftan-giii îi explicau nevستی-mii, cum puteau ei să-i facă dosar care l-ar fi trimis direct la o școală de corecție.

Proasta de nevastă-mea a crezut că nenorociții dădeau de înțeleș că ar fi vrut șpagă că nu i l-au adus pe năsălie. Ah, Dumnezeule, ce le-aș mai fi băgat io pulanele alea pe gât cu tot cu Kalașnikov! Cum îți spuneam, ce crezi că dădea pe goarnă golanul meu în timp ce mă-sa se perpelea ca pe jar. Își băga și-și scotea în gura ăloră, fără pic de jenă. Lua apoi poziția de dreptși și întindea brațul drept înainte strigând: „Heil Hitler!!”. Auzi? Ca-n filmele alea cu nemți.

Ionel își duse mâna dreaptă la bărbie, frecându-și firele de păr crescute. Spuse:

- Câți ani avea fecior-tu când ți-a făcut bucuria asta?

- Șaișpe. Era într-a IX-a la Liceul de Marină.

- Ei, acum înțeleg. Dacă stau să mă gândesc, pe mine m-au exmatriculat din liceu tot în clasa a IX-a. Și știi ce-am făcut? M-am prefăcut că mă duc la școală încă două săptămâni până mi-a venit plăcinta acasă.

- Ce plăcintă?

- Adresa oficială de la liceu prin care ai mei erau anunțați că eram dat afară. Hârtia a adus-o poștărița pe când bătrâna mai era încă la serviciu, taică-meu fiind atunci internat în spital la TBC. Știi ce-am făcut? Am lăsat hârtia pe masă și am întins-o peste Dunăre cu șalupa în aceeași zi, hotărât să ajung la Constanța, unde intenționeam să mă angajez hamal în port.

- Și te-ai angajat?

- Ei, pe dracu'. Până seara eram din nou acasă. Poate-ți povestesc altă dată toată aventura. Cine crezi că ar fi angajat un puști de nici 16 ani? Știi, la vârsta asta crezi, vorba mamei, că tot ce zboară se mănâncă. Așa că nu mă mir prea tare de comportamentul lui fiu-tău. Era la acea vârstă a teribilismelor, a revoltei aceleia care mocnește aproape în orice adolescent mai destupat la minte, îndreptată împotriva a tot ce-l înconjoară, a părinților, a societății etc. Dacă la asta mai adaugi alcool și familii destrămate, iese un cocteil de-a dreptul exploziv. Cum a scăpat băiatul atunci? I-au făcut poliștii dosar?

- Ar fi vrut ei, după câte înjurături înghițiseră de la mucos. Noroc că-n ultima clipă i-a luminat Dumnezeu mințile femeii mele. Le-a spus că dacă îi fac acte se duce și ea cu băiatul la legist și-i scoate certificat medical. Apoi avea să dea fuga la comandantul secției lor de poliție. Bulangiii au cam băgat-o atunci pe mânecă. Au dat-o cotită imediat. Că le este milă de tinerețea pușlamalei mele și-l iartă. Dar cu a doua ocazie nu va mai scăpa de dosar. Văreală de doi lei. Le intrase morcovu', ăsta-i adevăru'. Ce l-ar mai fi călcat ei în picioare.

(Va urma)

Din poveștile Eternității

Avocatul Constantin Z. Buzduğan și sfârșitul său tragic

Camelia Toporaș

**Șef Serviciu Referințe. Cercetare.
Colecții Speciale**

Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați

Despre Constantin Z. Buzduğan, cel al cărui nume se află, alături de cel al soției sale, pe o placă prinsă de o cruce modestă, în Cimitirul Eternitatea din Galați, s-a spus că a fost *„prin meserie avocat, prin chemare poet, prin îndrăzneală revoluționar, prin iubire democrat, prin cultură aristocrat, prin credință creștin, prin moarte un dez-nădăjduit!”*.

S-a născut pe 3 iulie 1870, în satul Coasta Lupii din comuna Nicorești, care la acea vreme făcea parte din județul Tecuci, tatăl său fiind dascăl de biserică. A urmat studiile gimnaziale în Tulcea și pe cele liceale în București și Botoșani, urmând calea avocaturii, după absolvirea Facultății de Drept la Universitatea din București.

A fost atras de sfera publicistică și de jurnalism, activând ca redactor pentru mai multe ziare ale timpului, printre care și primul ziar socialist gălățean, *Lucrătorul*. Acest fapt se datorează idealurilor la care C. Z. Buzduğan a aspirat din tinerețe, aderând, la sfârșitul secolului al XIX-lea, la mișcarea socialistă, care promitea armonia socială prin cultul binelui, al frumosului și al adevărului. S-a dedicat acestui ideal, implicându-se în campanii de presă, fiind prezent în mai toate publicațiile vremii, cu reportaje politice și sociale, inițiind polemici și anchete de presă, devenind un membru marcant al mișcării socialiste. Varianta în limba română a imnului „ *Internaționala*” i se datorează lui C. Z. Buzduğan, care a și publicat-o în anul 1907.

Poet talentat, considerat de Nicolae Ior-

ga *„unul dintre cântăreții înzestrați ai vremii sale”*, Constantin Z. Buzduğan s-a stabilit în Galați în anul 1901, pe str. I. Heliade Rădulescu nr. 16, astăzi strada Gării, practicând avocatura „cu știință și conștiință”, după cum remarcă cunoscutul scriitor Felix Aderca, fără însă a abandona scrisul și activitatea publicistică.

Mai mult de atât, s-a dovedit un important animator cultural în viața orașului Galați, pentru mai bine de un sfert de veac. A inițiat sau a participat la toate acțiunile culturale de seamă din Galați, pentru că, după cum afirma el, *„orașul nostru, clocotind de toate frământările orașelor mari moderne, e un teren care nu așteaptă decât sămânța mișcărilor culturale, pentru a da rod îmbelșugat”*.

Printre importantele acțiuni culturale la care are un aport esențial se numără fondarea, împreună cu dr. Alexandru Carnabel, cu profesorii Gheorghe Arămescu și Ion Tohăneanu, a Universității Populare din Galați, una dintre primele din țară, numărându-se ani la rând printre conferențarii acesteia și găzduind mari scriitori, precum Alexandru Vlahuță și Ion Luca Caragiale, veniți să susțină conferințe la universitatea gălățeană. De asemenea, s-a numărat printre jurnaliștii de seamă ai orașului, fondând mai multe publicații și ziare, printre care: *Dunărea*, *Dunărea de Jos*, *Votul universal*, *România muncitoare*, în care a adunat contribuțiile tuturor intelectualilor de seamă ai vremii, fiind și organizatorul mai multor cluburi muncitorești în diverse orașe din sudul țării și contribuind la fondarea unor școli de adulți.

C. Z. Buzdugan s-a aflat, de asemenea, printre entuziaștii inițiatori ai ridicării statuii poetului Mihai Eminescu la Galați, fiind membru în Comitetul format în acest scop, alături de Constantin Hamangiu, Gh. Orleanu, Anghel Frățilă, Corneliu Botez, Grigore Trancu-Iași, Constantin Calmuschi, Grigore Forțu, G. Angelescu, Jean Bart, G. Drăgănescu, Grigore Crețescu și Nicolae Alexandrescu.

Traducător pasionat din lirica unor poeți precum Charles Baudelaire, Victor Hugo, Paul Verlaine, Sully Prudhomme și Alfred de Musset, C. Z. Buzdugan s-a dedicat, începând din anul 1925, unei munci titanice: traducerea integrală în versuri a Divinei Comedii, sacrificându-și în acest scop cariera de avocat.

Singurătatea provocată de dispariția soției sale, în anul 1921, precum și boala în urma căreia și-a pierdut cu totul vederea, Constantin Z. Buzdugan le-a suportat până în preajma Crăciunului anului 1930, când „avea să facă gestul tragic care a însemnat în același timp, o palmă pe obrazul societății noastre indiferente” (I. Argintescu), punându-și capăt zilelor. La această decizie a contribuit și zbaterea pentru supraviețuirea zilnică, lipsa de sprijin din partea breslei avocaților și a comunității locale, pentru care făcuse de altfel atâtea.

Vestea sfârșitului tragic a lui C. Z. Buzdugan a reprezentat pentru câteva zile o știre de senzație în zările centrale, care au oferit informații despre ultimele zile dinaintea morții sale și au detaliat circumstanțele în care acesta și-a găsit sfârșitul.

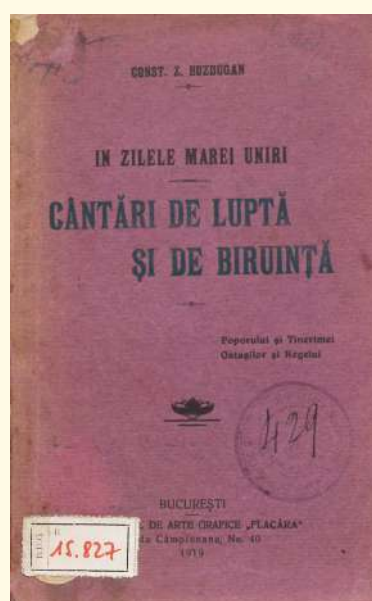
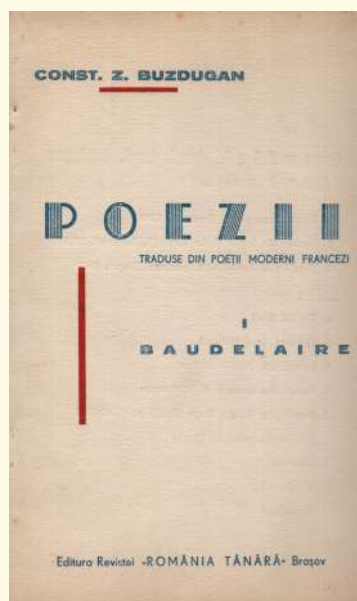
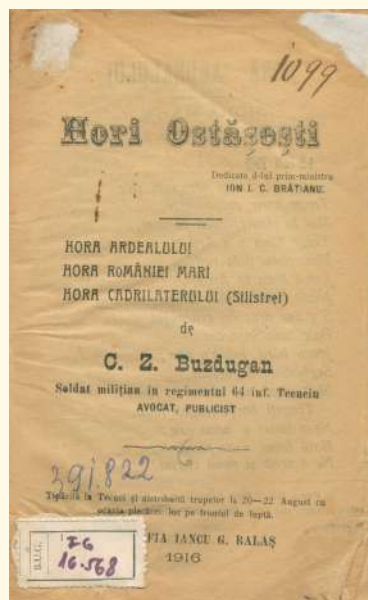
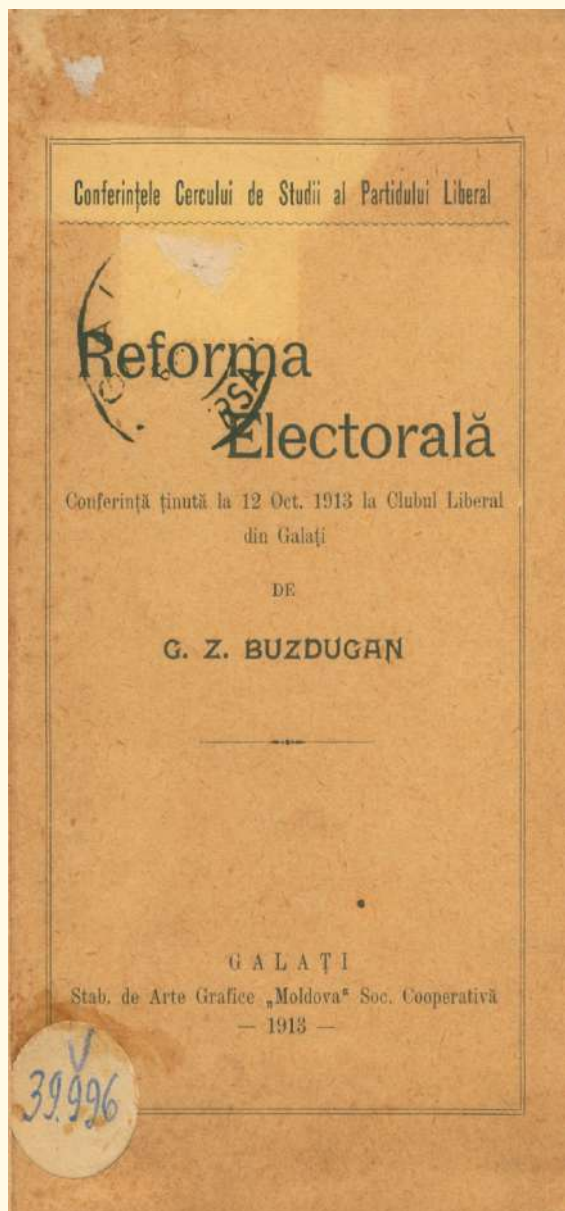
Constantin Z. Buzdugan
Lumea ilustrată, 1895-1896

Constantin Z. Buzdugan
Și Cornelia Buzdugan-Haşeganu

Constantin Z. Buzdugan
Portret și autograf

În presa vremii, a fost descrisă ceremonia funerară a avocatului și discursurile susținute de apropiați în capela Cimitirului Eternitatea.

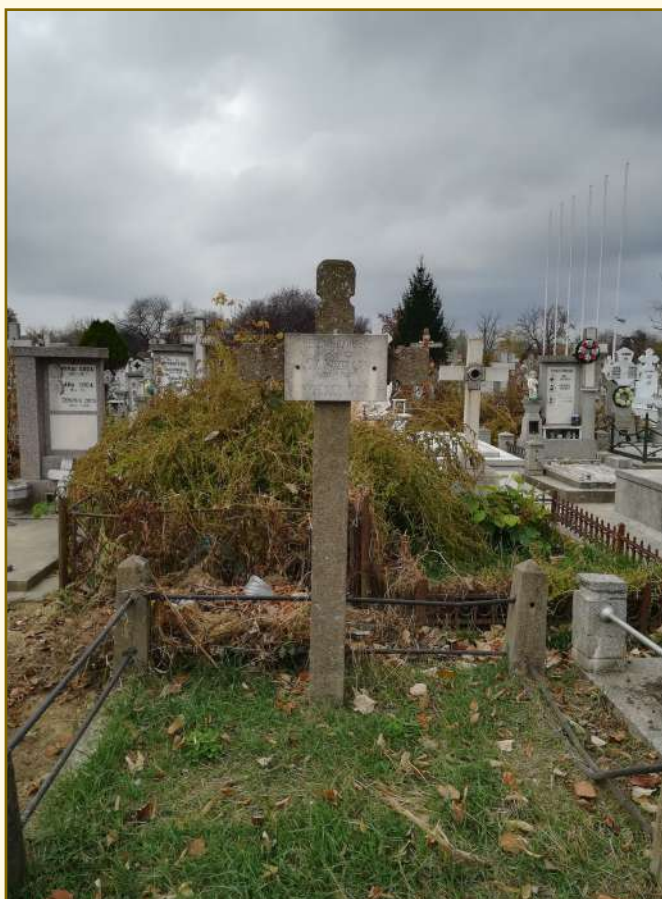
La înmormântare, care a avut loc pe 26 decembrie 1930, au fost prezenți, printre alții, fiica acestuia, Cornelia Buzdugan, profesoară în Cluj, precum și personalități ale Galațiului: avocații Nicolae Lenguceanu, Emil Codreanu, Nicu Calavre, Grigore Mihăilescu, Ionel Măgură, Sterian Tașcă; profesorii Grigore Mihail Cotlaru, Iosif Gheringher, Alexandru Zaharia (directorul Școlii Comerciale Superioare), Anton Andrei (directorul Liceului „V. Alecsandri”); George P. Scheianu (prim-președintele Tribunalului Covurlui), magistratul Garabet Aburel, preotul econom Constantin Beldie, doctorul Nicolae Alexandrescu.

Avocatul Sterian Tașcă, în discursul său, l-a caracterizat pe C. Z. Buzdugan ca pe un „*avocat și publicist distins, luptător de elită în câmpul politicii sociale, veșnic inițiator în opere de binefacere, iar pe deasupra cântăreț-versificator al frumuseților naturii. [...] Mândria și noblețea fiii*

sale nu permiteau cerșetoria milei, sentiment care totuși el a știut să-l împrăstie în viață cu atâta mărinimie. Eternă să-ți fie amintirea!”.

Profesorul Grigore Mihail Cotlaru l-a numit „cel mai bun traducător al lui Dante”, precizând: „*a trecut prin lume neînțeles și străin. S-a sinucis de mizerie! N-a murit pentru că și-a pierdut lumina ochilor, ci pentru că n-a mai putut îndura ticăloșiile de pe pământ. A fost lăsat să îndure mizeria și a fost lipsit de pâinea cea de toate zilele. Este o palmă pentru fețele de toval a celor care au trebuit și au avut posibilitatea să-l ajute și totuși nu l-au ajutat. Buzdugan, prin gestul său ne-a dat un avertisment. Pentru acei care fac astăzi paradă la înmormântarea lui și în viață l-au nesocotit, este o lecție!*”

Preotul Constantin Beldie a subliniat prietenia ce-l lega de marele dispărut, afirmând: „*Buzdugan nu a fost un fiu scoborât din cerul Olimpului, cu hârsob aurit, ci a fost un fiu de cântăreț necăjit, care n-a avut sălaș toată viața lui.*

Fiul a fost, ca și tatăl său, un pribeag și un necăjit. A fost în primul rând ziarist... Buzdugan a fost și poet. Nicolae Iorga a scris prefața pentru opera sa de suflet, traducerea Divinei comedii a lui Dante, ce constituie o elogioasă și sinceră apreciere a traducătorului ce a putut să dea literaturii românești un dar neprețuit”.

Dorința lui C. Z. Buzdugan, aceea de a „scoate o serie de poezie modernă”, nu s-a realizat, deoarece cele șapte volume de traduceri, lăsate în manuscris, s-au rătăcit. Abia în anul 1942, la 12 ani de la moartea sa, fiica sa Cornelia Buzdugan-Hășeganu, a editat, în memoriam, un volum „Baudelaire”, plasându-l astfel printre cei mai buni interpreți ai poetului francez, în timp ce Geo Dumitrescu statua: „C.Z. Buzdugan este, de fapt, primul traducător, sistematic, al lui Baudelaire”. Tot fiica sa va tipări, în revista „România tânără” (1942-1943), o parte a poemului „Infernul” (până la cântul VIII).

Unele dintre versurile sale le mai auzim și astăzi, poate fără să știm, chiar și pe muzică, un exemplu fiind melodia „Clopote de Paști” a cantautorului Nicu Alifantis, pusă pe versurile lui Constantin Z. Buzdugan.

La mormântul celui al cărui nume a fost deja uitat, „un nume care evocă o tragedie și în același timp, o veșnică mustrare pentru noi toți, prea egoiști, prea grăbiți, prea indiferenți față de o atât de rară sensibilitate”, cum afirma profesorul și publicistul Ion Argintescu, s-ar potrivi ca epitaf poate chiar versurile sale:

„Noapte bună, noapte bună, umbre și vedenii/ Cari ați înflorit pustiul năzuinții grele:

Eu mă duc din nou în pacea vastă, de milenii/ Noapte bună, noapte bună, versurile mele!”.

Surse: Camelia Toporaș, Irimia Rocsana, Badea Otilia, Tena Bezman, *Oameni în memoria Galațiului: aniversări 2010*, Galați, Axis Libri, 2011; *Dimineața*, an. 24, nr. 8625, 24 dec. 1930; *Dimineața*, an. 24, nr. 8627, 29 dec. 1930; *Universul*, an. 48, nr. 323, 24 dec. 1930

Cornelia Buzdugan Hășeganu și mama sa, profesoara Eliza Buzdugan (fotografie din arhiva familiei)

Casa familiei de pe strada Ion Heliade Rădulescu (azi str. Gării)

Sursa: https://www.bvau.ro/cicblog/?p=12280&fbclid=IwY2xjawLsXAVleHRuA2FlbQIxMABicmlkETB2aXoxWTK3VENhVGY2RmZQAR5-JaCtoxanxn2qe1Blc7LrasCm6tG4Ys-475zPfdYYu_Xw_hlPs4jGO_m7dg_aem_Op7t4Xxp9e58nWxszrwH1Q

Unde fugim de acasă?

**„Puțini oameni știu să se plimbe.
Calificările sunt rezistența, hainele simple, pantofii vechi,
ochiul pentru natură, umorul bun, curiozitatea vastă,
vorbirea bună, tăcerea bună și nimic în plus”.**

Ralph Waldo Emerson, din eseul său intitulat „Mersul pe jos”.

Cu barca pe Dunăre la Hârșova

Gabriela Neguțu

Plimbarea noastră de azi ne-a purtat spre satul Giurgeni, județul Ialomița, de pe malul stâng al Dunării.

Trei bărci conduse de angajați ai Parcului Natural Balta Mică a Brăilei ne-au fost puse la dispoziție ca să ne transporte până în satul Ghindărești, aflat la 24 km în amonte, pe malul drept al Dunării, între Cernavodă și Hârșova.

Pe țărm, unde așteptau trase la mal mai multe bărci cu vâslașii localnici, am făcut o fotografie de grup „ca să fim siguri că la întoarcere vom fi tot atâția”, glumește cineva.

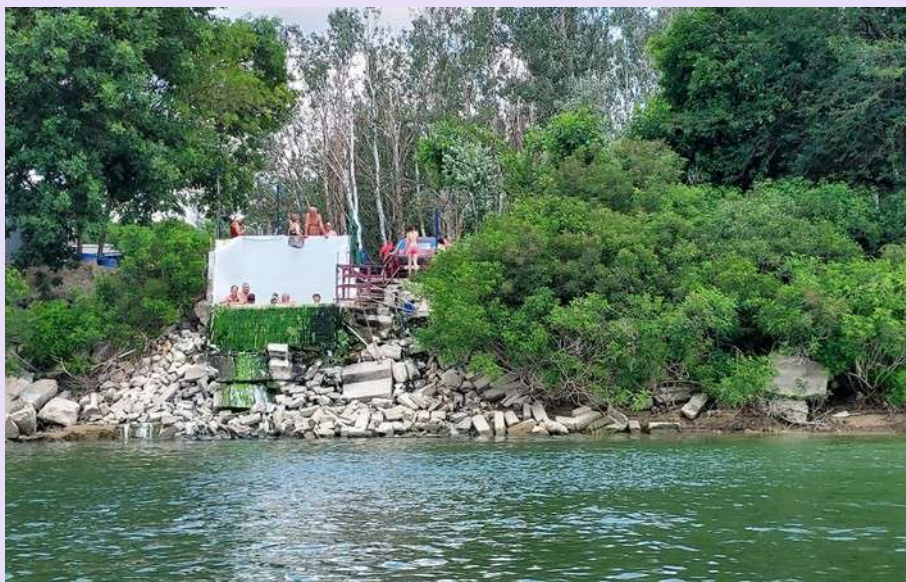
După ce ne-am pus vestele de salvare, bărcile ne-au dus întâi în aval, pe sub podul construit în anii 1966-1970, pentru a uni localitățile **Giurgeni** și **Vadu Oii**. Bineînțeles că imediat facem o comparație cu podul nostru, dintre Brăila și Tulcea și considerăm, normal, că ultimul e mai frumos și mai mare (chiar dacă se tot lucrează și se remediază la el).

Apoi am plutit printre sălcii-
le înalte și bogate care acoperă
cele două maluri, întrerupte de
plaje înguste, aglomerate de
pescari și de oameni veniți să
se bucure de natură.

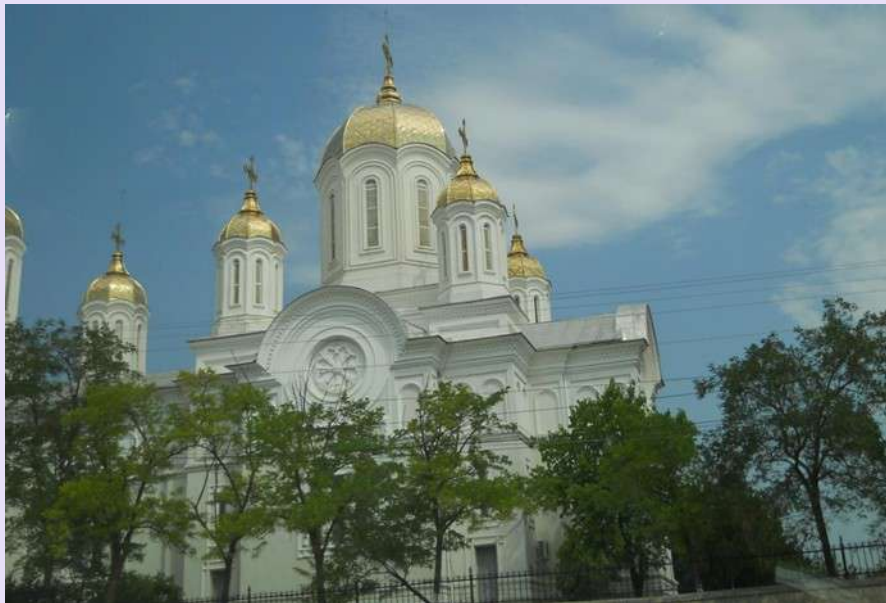
Malul din stânga se dovedește din ce în ce mai spectaculos. La un moment dat, în plină pădure, într-o zonă neamenajată, am văzut o aglomerație de rulote și corturi. Eram în dreptul **Băilor termale sulfuroase**, unde oamenii vin pentru tratament, încă de pe timpul lui Ceaușescu. Locul este numit Puturoasa, din cauza mirosului puternic de sulf. Din barcă, se vede bine unul dintre bazinele de ciment în care stau mai mulți oameni.

În dreptul unui deal care se ridică dincolo de brâul de copaci de pe mal, pe dâmbul rotunjit deasupra căruia se ridică coloanele înalte ale releelor aliniate spre sud, se văd clădirile **Mănăstirii de călugări cu hramul „Cinstirea Sfintei Icoane a Maicii Domnului – Prodromița”** ce aparține Arhiepiscopiei Tomisului. În această mănăstire înconjurată de o pădure de pini, în zona numită **Canaralele de la Hârșova**, lângă rezervația naturală, se află o copie a Icoanei Maicii Domnului „Prodromița” (adică Înainte-mergătoarea) de la Muntele Athos, la care vin oamenii să se roage.

În continuare, apar casele din orașul **Hârșova**, peste care domină, strălucitoare, turlele (noi vedem vreo șase) **Bisericii Ortodoxe „Sfinții Împărați Constantin și Elena”**.

<http://wikimapia.org/20893449/ro/>

Trecem prin dreptul **Pontonului pentru nave de croazieră** (acum pustiu), cu care Hârșova se mândrește deoarece nici Galațiul, nici Brăila încă nu au așa ceva.

Nu peste mult timp am ajuns în dreptul unor formațiuni stâncoase care te duc cu gândul la Clisura Dunării, defileul prin care fluviul străbate lanțul Munților Carpați, la ieșirea din Drobeta Turnu Severin. Barca încetinește și plutim până în dreptul unei grote deschise la nivelul apei verde-închis, în care ghidul nostru fluvial nu ne încurajează să intrăm.

Imediat, se ivesc ruinele anticei **Cetăți geto-dace Capidava**, refăcută și întărită în timpul Împăratului Traian și transformată în castru roman, la începutul secolului al II-lea. Localnicii au cărat de aici atât de multă piatră pentru locuințele lor, încât a fost o problemă să se refacă. Mulți dintre colegii din barcă s-au bucurat să o revadă, deoarece tocmai o bătuseră cu piciorul, cu o săptămână înainte.

După ce am lăsat în urmă **Şantierul Naval al Hârşovei**, mai admirăm o formaţiune stâncoasă spectaculoasă, numită „**Moşul şi Baba**” - despre care legenda spune că reprezintă un soţ şi o soţie cărora le-au dispărut copiii, aşa că au rămas privind îndureraţi spre Dunăre (poate că au fost răpiţi de turci şi au ajuns ieniceri puternici şi viteji, la curtea vreunui sultan), sperând la reîntoarcerea lor, până când au împietrit.

Formaţiunea stâncoasă „Moşul şi Baba”

Deodată, în faţa noastră malurile par să se apropie, formând o strâmtoare între peretele stâncos şi pădure, dincolo de care apare o altă aşezare. Este **satul Ghindăreşti**, din care se văd de departe două turla frumoase ale unei biserici, terminate în formă de bulb de ceapă, specific stilului arhitectural rusesc. Acolo trăieşte „cea mai mare comunitate de ruşi-lipoveni din judeţul Constanţa, cu o populaţie în proporţie de peste 95% ruşi-lipoveni”.

Coborâm din barcă și ne îndreptăm spre **Punctul Gastronomic Local cu specific lipovenesc „La Grisha”**. După ce admirăm interiorul și curtea, ciocnim câte un păhărel de țuică, mâncăm borș de pește și saramură.

Nu plec înainte de a fotografia de aproape noua **Biserică ortodoxă de rit vechi** (situată în aceeași curte cu biserica veche, construită între anii 1906-1938) și florile deosebite de pe stradă, în dreptul curților.

Colegii au descoperit peștele sărat, atârnat în curte, la uscat

Pe stradă, Primule și Flori-de-cristal

Ne-am întors la Giurgeni mai rapid, în bărcile care au ambalat atât de puternic motorul încât ambarcațiunea se ridica și plana puțin deasupra apei. Dunărea avea acum altă culoare, era mai închisă, mai verde.

Ne-am intersectat și cu un petrolier de dimensiuni considerabile, numit Gilla, care urca spre Dunăre.

Petrolier lung, de nu încapă în cadru

De astă dată, la întoarcerea acasă, înainte de a intra în județul Brăila, am fost mai atenți când am trecut prin dreptul **Rezervației Arheologice Orașul de Floci**, o fostă așezare medievală din Țara Românească. Aici, pe vechiul curs al râului Ialomița, acum secăt, a fost un punct de vamă prin care se comercializa lână. Colegul nostru Marin Mihai ne-a atras atenția că aici, la Târgu de Floci, s-a născut Mihai Viteazul, domnul Țării Românești, cel care a unit pentru prima dată cele trei state medievale care formează România de astăzi: Transilvania, Valahia și Moldova.

Am văzut monumentul cu bustul voievodului, ridicat pe marginea șoselei și străjuit de steaguri. Poate e un pic prea modest, ținând cont de ceea ce îi datorăm, dar e lucru cunoscut: azi nu mai avem timp să ne cinstim strămoșii.

16 iunie 2025

Foto - Google Maps